

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อ .....(1)

กิตติกรรมประกาศ .....(2)

บทที่

1.	บทนำ	1
2.	วิวัฒนาการทางกฎหมายในเรื่องการหย่าขาดจากการสมรส	4
(1)	วิวัฒนาการเรื่องการหย่าตามกฎหมายต่างประเทศ	4
1.1	กฎหมายโรมัน	4
1.2	กฎหมายคอมมอนลอร์	6
(2)	วิวัฒนาการเรื่องการหย่าตามกฎหมายครอบครัวไทย	7
2.1	กฎหมายลักษณะผ้าเมี่ย	8
2.2	ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ 5 พ.ศ. 2478	11
2.3	ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ 5 พ.ศ. 2519	16
2.4	ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ 5 พ.ศ. 2533	17
(3)	วิวัฒนาการของแนวคิดเกี่ยวกับการหย่า	18
3.	เหตุฟ้องหย่าตามกฎหมายต่างประเทศ	21
(1)	เหตุฟ้องหย่าตามระบบกฎหมาย Common Law	22
1.1	ประเทศไทย	22
1.2	ประเทศสกอตแลนด์	24

1.3	ประเทศสรัช索เมริกา	26
(2)	เหตุพื้องหย่าตามระบบกฎหมาย Civil Law	39
2.1	ประเทศเยอรมัน	39
2.2	ประเทศญี่ปุ่น	44
2.3	ประเทศสวิตเซอร์แลนด์	47
2.4	ประเทศฝรั่งเศส	53
2.5	ประเทศใบปันโนนด์	61
(3)	วิเคราะห์เปรียบเทียบทเหตุพื้องหย่าเรื่องการทำการเป็นปฏิปักษ์ ต่อการที่เป็นสามีหรือภริยา กันอย่างร้ายแรงตามระบบกฎหมาย Common Law และระบบกฎหมาย Civil Law	63
4.	เหตุพื้องหย่าตามกฎหมายครอบครัวไทย	68
(1)	เหตุพื้องหย่าตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ น Roth 5 พ.ศ. 2533 มาตรา 1516	68
(2)	การทำการเป็นปฏิปักษ์ต่อการที่เป็นสามีหรือภริยา กัน อย่างร้ายแรง	76
2.1	ความหมายและลักษณะของการการทำการเป็นปฏิปักษ์ ต่อการที่เป็นสามีหรือภริยา กันอย่างร้ายแรง	77
2.2	การทำการเป็นปฏิปักษ์ต่อการที่เป็นสามีหรือภริยา กัน อย่างร้ายแรงโดยพิจารณาจากการกระทำผิดหน้าที่ ตามกฎหมายของสามีภริยา	86
2.2.1	สามีภริยามีหน้าที่ช่วยเหลืออุปการะ ⁸ เลี้ยงดูซึ่งกันและกันและหน้าที่อยู่กิน ด้วยกันฉันสามีภริยา	87
2.2.2	สามีภริยามีหน้าที่ต้องซื่อสัตย์ต่อกัน ..	88
2.2.3	สามีภริยามีหน้าที่ต้องให้เกียรติ ยกย่องซึ่งกันและกันในฐานะคู่สมรส ..	89
2.3	คำพิพากษาภัยกาที่เกี่ยวกับการทำการเป็นปฏิปักษ์	

ต่อการที่เป็นสามีหรือภริยา กันอย่างร้ายแรง	91
2.3.1 สามีภริยา มีหน้าที่ช่วยเหลืออุปภาระ เลี้ยงดูซึ่งกันและกันและมีหน้าที่อยู่กิน ¹ ด้วยกันฉันสามีภริยา	91
ก. คำพิพากษาภัยการที่ถือว่าเป็นการทำผิด หน้าที่ช่วยเหลืออุปภาระเลี้ยงดูซึ่งกัน ¹ และกันและหน้าที่อยู่กินด้วยกัน ฉันสามีภริยา	91
ข. คำพิพากษาภัยการที่ไม่ถือว่าเป็นการทำผิด หน้าที่ช่วยเหลืออุปภาระเลี้ยงดูซึ่งกัน ¹ และกันและหน้าที่อยู่กินด้วยกัน ฉันสามีภริยา	94
2.3.2 สามีภริยา มีหน้าที่ต้องซื้อสัตย์ต่อ กัน	100
ก. คำพิพากษาภัยการที่ถือว่าเป็นการทำผิด หน้าที่ซื้อสัตย์ต่อ กัน	100
ข. คำพิพากษาภัยการที่ไม่ถือว่าเป็นการทำผิด หน้าที่ซื้อสัตย์ต่อ กัน	103
2.3.3 สามีภริยา มีหน้าที่ต้องให้เกียรติ ยกย่องซึ่งกันและกัน ในฐานะคู่สมรส	104
ก. คำพิพากษาภัยการที่ถือว่าเป็นการทำผิด หน้าที่ให้เกียรติ ยกย่องซึ่งกันและกัน ในฐานะคู่สมรส	104
ข. คำพิพากษาภัยการที่ไม่ถือว่าเป็นการทำผิด หน้าที่ให้เกียรติ ยกย่องซึ่งกันและกัน ในฐานะคู่สมรส	110

5. วิเคราะห์เปรียบเทียบเหตุพ้องนัย เรื่อง การทำงานเป็นปฏิบัติ
ต่อการที่เป็นสามีภริยา กันอย่างร้ายแรงตามกฎหมายต่างประเทศ
และกฎหมายครอบครัวไทย และปัญหาบางประการในเรื่อง

การทำการเป็นปฏิปักษ์ต่อการที่เป็นสามีภริยากันอย่างร้ายแรง 118

(1) วิเคราะห์เปรียบเทียบเหตุฟ้องหย่าเรื่องการทำการเป็นปฏิปักษ์ ต่อการที่เป็นสามีภริยากันอย่างร้ายแรงตามกฎหมายต่างประเทศ และกฎหมายครอบครัวไทย 118
1.1 เหตุฟ้องหย่าของกฎหมายต่างประเทศที่เทียบเคียง ได้กับการทำการเป็นปฏิปักษ์ต่อการที่เป็นสามีหรือภริยา กันอย่างร้ายแรงตามกฎหมายครอบครัวไทย 118
1.1.1 ประเทศอังกฤษและสก็อตแลนด์ 118
1.1.2 ประเทศสหรัฐอเมริกา 121
1.1.3 ประเทศเยอรมัน 122
1.1.4 ประเทศญี่ปุ่น 123
1.1.5 ประเทศสวีเดน 124
1.1.6 ประเทศฝรั่งเศส 125
1.1.7 ประเทศโปแลนด์ 125
1.2 ความแตกต่างในเรื่องการทำการเป็นปฏิปักษ์ ต่อการที่เป็นสามีหรือภริยา กันอย่างร้ายแรงระหว่าง กฎหมายครอบครัวไทยกับกฎหมายต่างประเทศ 126
1.2.1 ทฤษฎีกฎหมาย 126
1.2.2 เงื่อนไขในการฟ้องหย่า 128
1.2.3 ลักษณะของบทบัญญัติ และการตีความ 128
1.2.4 การฟ้องหย่าโดยคู่สมรสที่เป็นฝ่ายผิด 129
1.2.5 การประพฤติดิจิตศิลธรรมที่กระทบต่อ ความสัมพันธ์ฉันสามีภริยา 131
1.2.6 เจตนาของฝ่ายที่ถูกฟ้องหย่า 131
1.2.7 หน้าที่ของการเป็นสามีภริยา 132
1.2.8 การกระทำที่เกิดขึ้นเป็นประจำ 134
1.2.9 หลักความยินยอม 134

(2) ปัญหาบางประการในเรื่องการทำการเป็นปฏิบัติชีวิต	135
ต่อการที่เป็นสามีภริยาภันอย่างร้ายแรง	135
2.1 ทฤษฎีหลักความผิด	135
2.2 เสื่อนไขในการฟ้องร้อง	135
2.3 ความหมายของการทำการเป็นปฏิบัติชีวิตต่อการที่เป็นสามีหรือภริยาภันอย่างร้ายแรงและหลักเกณฑ์ในการวินิจฉัย	136
6. สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ	138
บรรณานุกรม	149